

Poprawa jakości opieki okołoporodowej w zakresie wspierania karmienia piersią

dr hab. Aleksandra Wesołowska

Uniwersytecka Pracownia Badań nad Mlekiem Kobięcym i
Laktacją,

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Fundacja Bank Mleka Kobięcego

Doświadczenie i znaczenie karmienia piersią w życiu noworodka

Noworodek ma tylko trzy wymagania. Potrzebuje ciepła w ramionach matki, pokarmu z piersi i bezpieczeństwa płynącego z wiedzy o jej obecności. Karmienie piersią spełnia wszystkie trzy.

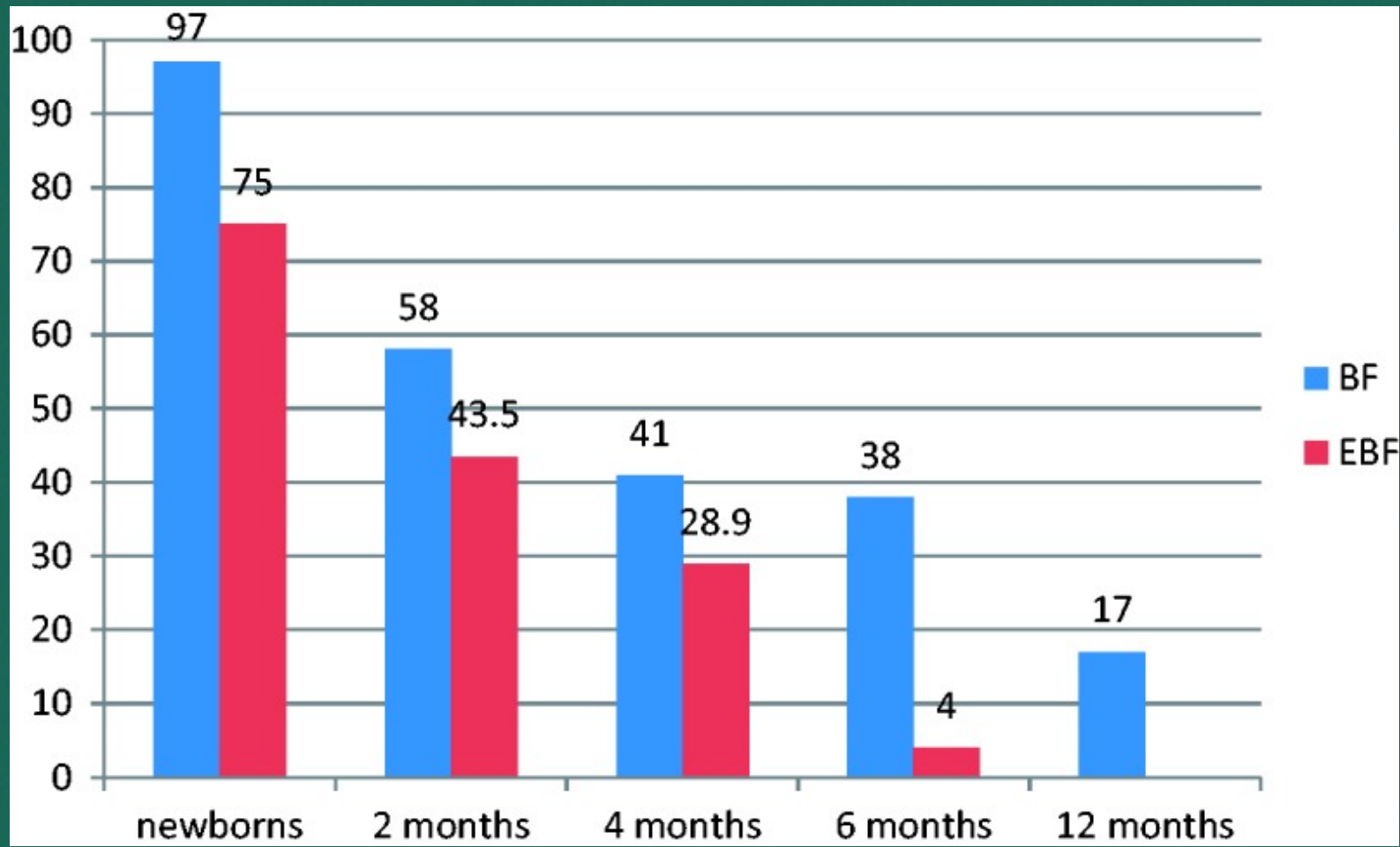
Grantly Dick-Read

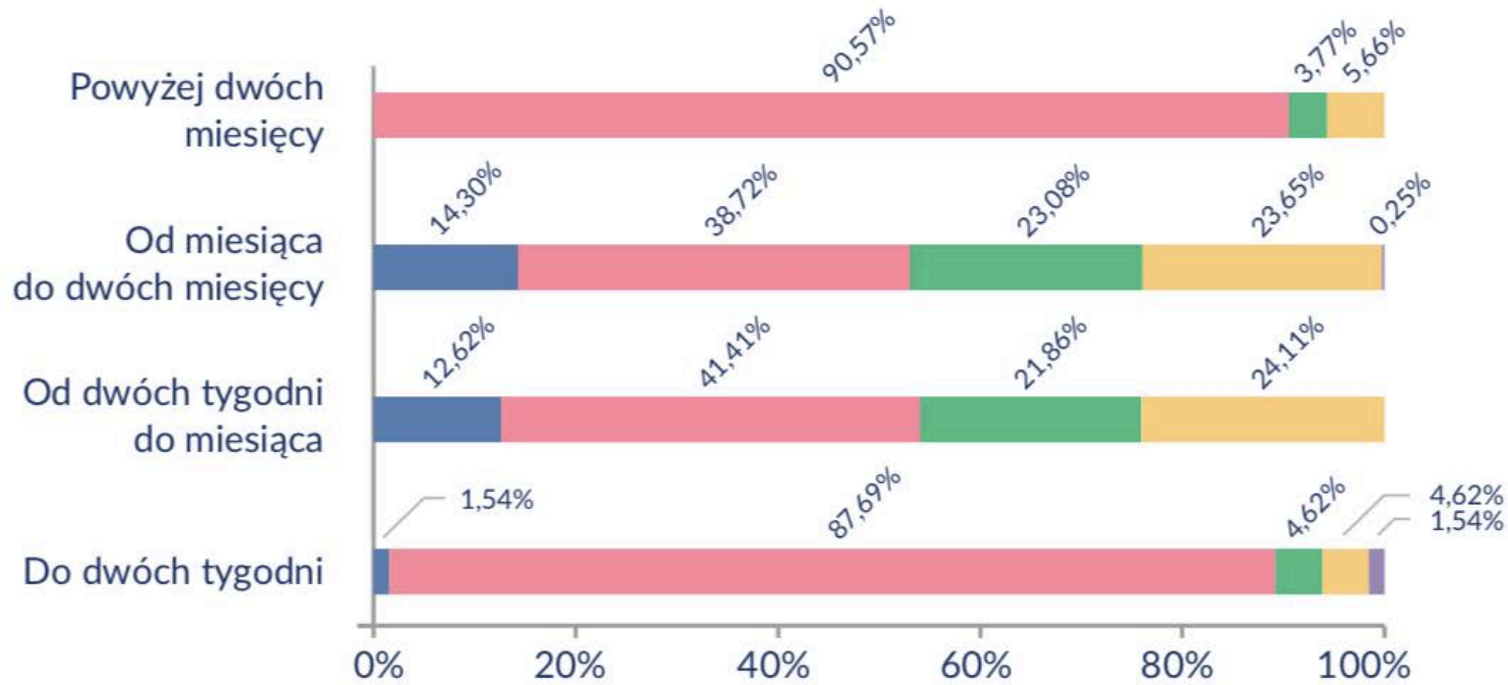
Korzyści jakie wynikają z karmienia piersią w opinii młodych matek

Wskaźniki karmienia piersią w Polsce

Opinie na temat czynników mogących wydłużyć czas karmienia piersią a wiek obecnie karmionych przez badane dzieci

- Świadomość korzyści wynikających z karmienia naturalnego
- Właściwy instruktaż na temat technik karmienia/przystawiania dziecka do piersi
- Stosowanie właściwej diety
- Stosowanie preparatów wspomagających laktację
- Inne czynniki

Zalecenia SOOO dotyczące laktacji

1. Przekazanie matce informacji na temat laktacji, korzyści z karmienia piersią/mlekiem kobiecym

2. Wykonanie instruktażu matki w zakresie karmienia piersią – w jakiej pozycji karmić, jak prawidłowo przystawić dziecko do piersi, częstość przystawienia dziecka do piersi (w początkowym okresie karmienia kilkanaście razy na dobę na przynajmniej 15 minut do jednej piersi, wybudzanie noworodka co 3- 4 godziny, z wyjątkiem pierwszych 12 godzin

- obserwacja wczesnych objawów głodu noworodka,
- obserwacja karmienia – przystawianie do piersi, pozycja przy karmieniu, skuteczność karmienia, diagnoza problemu w sytuacji nieskutecznego karmienia i wdrożenie postępowania, adnotacja w dokumentacji medycznej,
- sztuczne mleko początkowe podaje się wyłącznie na zlecenie lekarza lub zgodnie z decyzją matki,
- instruktaż ręcznego pozyskiwania pokarmu,
- niestosowanie smoczków w okresie stabilizowania laktacji,
- zapewnienie sprzętu do skutecznego pozyskiwania mleka kobiecego,
- przedwześnie urodzone dziecko, które nie może być karmione mlekiem matki biologicznej powinno otrzymać mleko z banku kobiecego; należy działać na rzecz stymulacji laktacji u matki dziecka
- nie należy reklamować preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz przedmiotów służących do karmienia niemowląt

Opieka nad noworodkiem bezpośrednio po narodzinach

Nadzorowanie pierwszego karmienia piersią

Bezpośrednio po urodzeniu należy umożliwić dziecku nieprzerwany kontakt „skóra do skóry”, trwający dwie godziny po porodzie. W tym czasie należy zachęcać matkę do rozpoznania momentu, kiedy dziecko jest gotowe do ssania piersi, a także obserwować matkę i dziecko, kontrolując cechy dobrego przystawienia i pozycji przy piersi, a w razie potrzeby zaoferować pomoc. Kontakt ten może być przerwany wyłącznie w sytuacji wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia matki lub noworodka, odnotowanego w dokumentacji medycznej.

Badanie zmian w opiece
okołoporodowej
nad matką
COVID-19 dodatnią

Jeśli w momencie porodu
byłaś chora na COVID-19
lub diagnozowana
w kierunku zakażenia,
oraz zostałaś podczas porodu
objęta restrykcjami
takimi jak m.in. izolacja od dziecka

Napisz na covid19@bankmleka.pl i weź udział w anonimowym badaniu ankietowym. Twój osobisty trud i poświęcenie przyczynią się do poprawy standardów opieki okołoporodowej w całym kraju.

Organizator:

Patronat:

Minister Rodziny
i Polityki Społecznej
PATRONAT HONOROWY

Partnerzy:

Zmiany w zaleceniach w opiece okołoporodowej w czasie trwania pandemii COVID-19

Zalecenia z marca 2020 r.

- Poród poprzez cesarskie cięcie,
- Odizolowanie dziecka od chorej matki,
- Brak możliwości karmienia piersią lub odciągniętym mlekiem.

Zalecenia z maja 2020r.

- Karmienie piersią nie zalecane, dopuszczalne jest karmienie mlekiem odciągniętym podanym wg. ustalonego protokołu

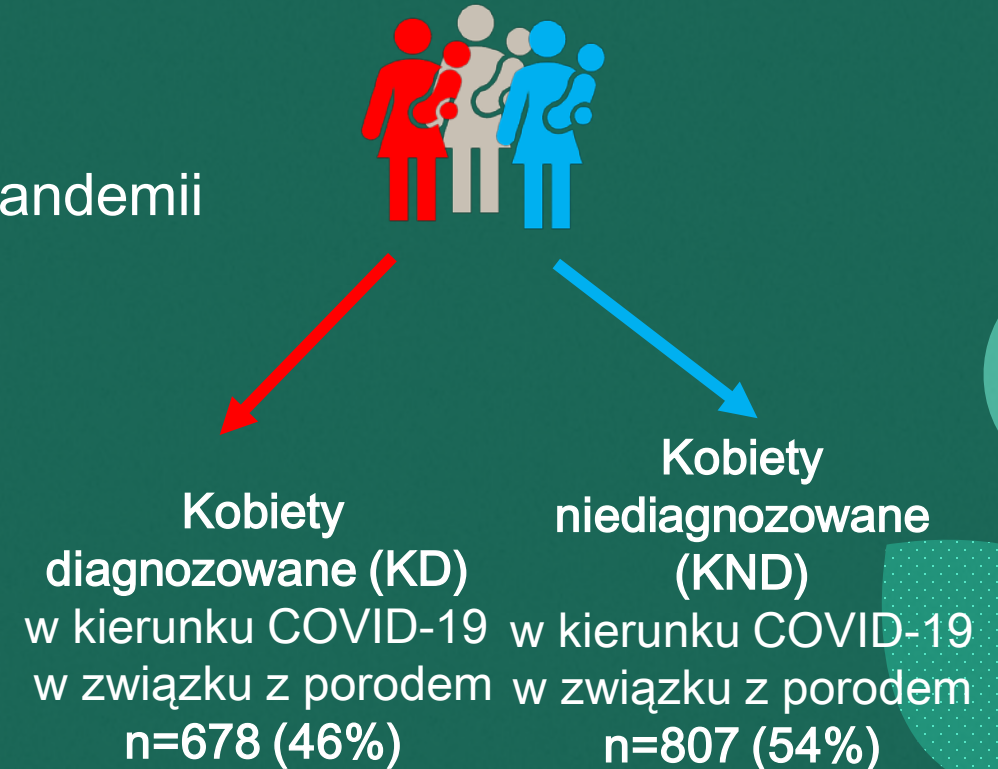
Zalecenia z sierpnia/września 2020r.

- Zakażenie SARS-CoV-2 nie jest bezwzględnym wskazaniem do cięcia cesarskiego,
- Możliwy jest kontakt „ skóra o skórze”
- Zalecane jest karmienie mlekiem matki po uzyskaniu świadomej zgody uwzględniającej korzyści i ryzyko

Wpływ pandemii COVID-10 na praktyki sprzyjające karmieniu piersią

MATERIAŁ I METODY BADANIA:

- ▶ Grupa badana: 1485 kobiet po porodzie w czasie pandemii (kryterium włączenia: data porodu od 10.03.2020r.)
- ▶ Termin przeprowadzenia badania: III-VIII 2021r.
- ▶ Metoda badawcza: sondaż diagnostyczny
- ▶ Narzędzie badawcze: autorski kwestionariusz ankiety rozpowszechniony w wersji elektronicznej z wykorzystaniem platformy SurveyMonkey®
- ▶ Analiza statystyczna wyników: statystyka opisowa , SPSS

WYNIKI

PIERWSZY KONTAKT Z DZIECKIEM PO PORODZIE	KD 100%=678	KND 100%=807
Kontakt „skóra do skóry” bezpośrednio po porodzie	50,9%	56,3%
Kontakt „skóra do skóry” po czasie dłuższym niż 5 minut od porodu	13,6%	14,4%
Brak kontaktu „skóra do skóry”, dziecko owinięte / ubrane bezpośrednio po porodzie	35,5%	29,4%

WSPARCIE LAKTACJI PRZEZ PERSONEL OD I. KARMIENIA	KD 100%=475	KND 100%=566
Tak, w ciągu 6 pierwszych godzin po porodzie otrzymałam wsparcie laktacyjne	46,1%	45,4%
Tak, w czasie dłuższym niż 6 godzin po porodzie, otrzymałam wsparcie laktacyjne	24,7%	25,3%
Nie, personel szpitala nie zaoferował mi pomocy w tej kwestii	29,2%	29,3%

WYNIKI

INFORMACJA O KORZYŚCIACH / RYZYKU KARMIENIA W TRAKCIE COVID-19 LUB JEJ PODEJRZENIA	KD 100%=655	KND 100%=686
Tak, zostałam poinformowana o ryzyku i korzyściach płynących z karmienia piersią w przypadku mojej sytuacji klinicznej	15,3%	8,0%
Tak, zostałam poinformowana o ryzyku, ale nie o korzyściach płynących z karmienia piersią w przypadku mojej sytuacji klinicznej	5,2%	1,3%
Tak zostałam poinformowana o korzyściach, ale nie o ryzyku płynących z karmienia piersią w przypadku mojej sytuacji klinicznej	2,1%	3,2%
Nie, nikt mnie nie poinformował o ryzyku i korzyściach płynących z karmienia piersią w przypadku mojej sytuacji klinicznej	77,4%	87,5%

Wnioski

Wybuch pandemii COVID-19 w podobnym stopniu negatywnie wpłynął na praktyki sprzyjające karmieniu piersią (kontakt „skóra do skóry”, dostęp do porady laktacyjnej i wsparcia) zarówno wśród kobiet chorych i diagnozowanych w kierunku COVID-19 w chwili porodu, jak i zdrowych.

ALE badanie Fundacji Rodzić po Ludzku 2021 wskazuje że:
Wzrósł odsetek kobiet, które oceniły opiekę laktacyjną bardzo dobrze lub dobrze z 23% w 2018 r. do 32% w 2021 r.
ale równocześnie 1/4 respondentek (24%) wprost zadeklarowała, że nie otrzymała potrzebnego wsparcia w karmieniu dziecka.

Zalecenia SOOO dotyczące laktacji

nie należy reklamować preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz przedmiotów służących do karmienia niemowląt

Standard Organizacyjny Opieki Okołoporodowej XIII, 10 Dz.U. 2018, poz. 1756

Międzynarodowy Kodeks Marketingu Produktów Zastępujących Mleko Kobięce, a zapisy SOOO i polskie prawo

1. Zakaz reklamy dotyczy tylko preparatów do początkowego żywienia niemowląt w rozumieniu prawa polskiego i przedmiotów służących do karmienia niemowląt, w placówkach ochrony zdrowia związanych z opieką przedporodową lub edukacją przedporodową (przepisy SOOO)
2. W każdej placówce ochrony zdrowia obowiązuje przepis art. 25 ustawy o bezp.ż.iz., ograniczający reklamę preparatów do początkowego żywienia niemowląt w rozumieniu prawa polskiego i zakazujący działań promocyjnych w odniesieniu do tych preparatów oraz przedmiotów służących do karmienia niemowląt;
3. Nie ma zakazu stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w odniesieniu do powyższych produktów
4. Zakaz dystrybucji bezpłatnych próbek dotyczy tylko preparatów do początkowego żywienia i przedmiotów służących do karmienia niemowląt i niejasne jest, czy poza konsumentami (zwłaszcza matkami) jego adresatami są również pracownicy ochrony zdrowia;
5. Brak wyraźnego zakazu korzystania z usług położnych, pielęgniarek i innych osób z personelu medycznego specjalizujących się w opiece nad dzieckiem opłacanych przez firmy; brak wytycznych dot. prezentów
6. Nie ma generalnego zakazu bezpłatnych lub po obniżonej cenie dostaw produktów do

Zalecenia SOOO dotyczące laktacji

przedwcześnie urodzone dziecko, które nie może być karmione mlekiem matki biologicznej powinno otrzymać mleko z banku kobiecego; należy działać na rzecz stymulacji laktacji u matki dziecka

Standard Organizacyjny Opieki Okołoporodowej XIII, 10 Dz.U. 2018, poz. 1756

Dostęp do mleka z banku mleka w Polsce

Począwszy od 2012 roku powstało 16 placówek banków mleka z, czego 13 zostało sfinansowanych z Programu

6000

5787

16

4000

2000

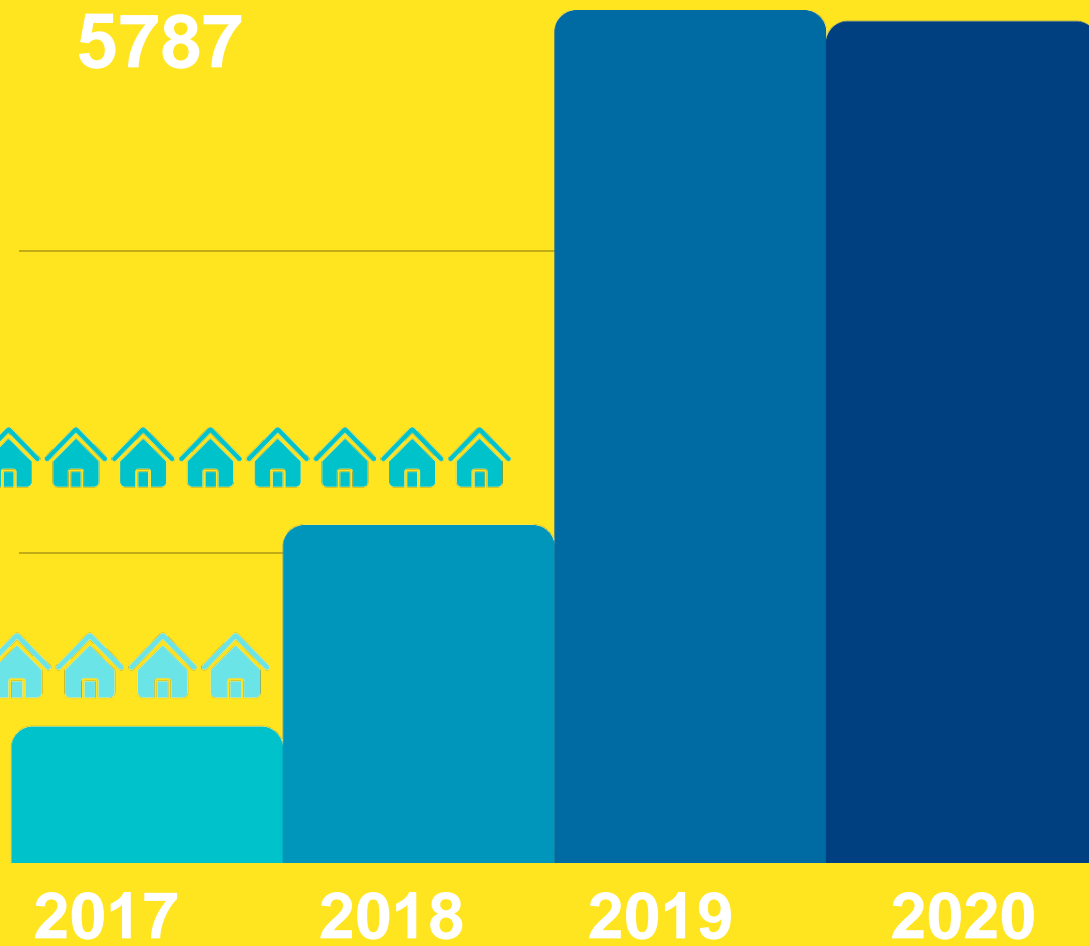
0

2017

2018

2019

2020

**Świadczenia gwarantowane obejmujące żywienie
dojelitowe z zastosowaniem mleka modyfikowanego, odciągniętego mleka matki
lub mleka z banku mleka kobiecego w populacji wcześniaków do ukończenia
4 tyg. życia wieku korygowanego oraz chorych noworodków, które nie mogą być
karmione piersią**

Taryfikacja AOTMiT z październik 2017

!

**Wycena punktowa Taryfa
[PLN]**

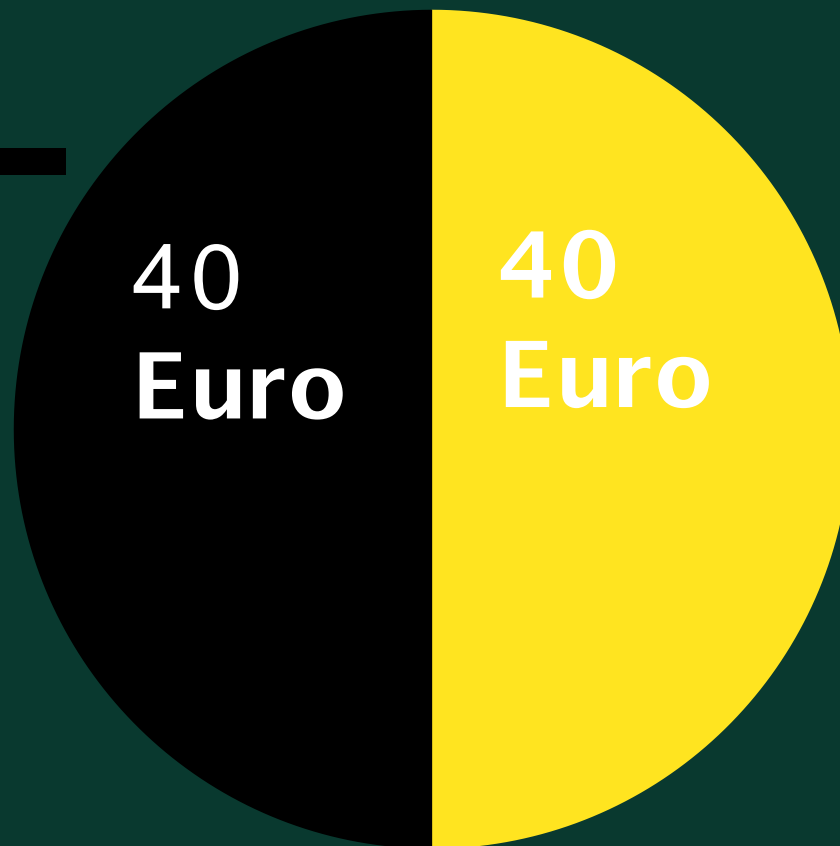
**Żywienie dojelitowe mlekiem z banku mleka kobiecego lub odciągniętym mlekiem matki
3,42**

177,5 PLN osobodzień *

***możliwość sumowania dla określonej JGP
N21, N22, N23, N24, N25, N26 oraz N31, N32, N33, N34**

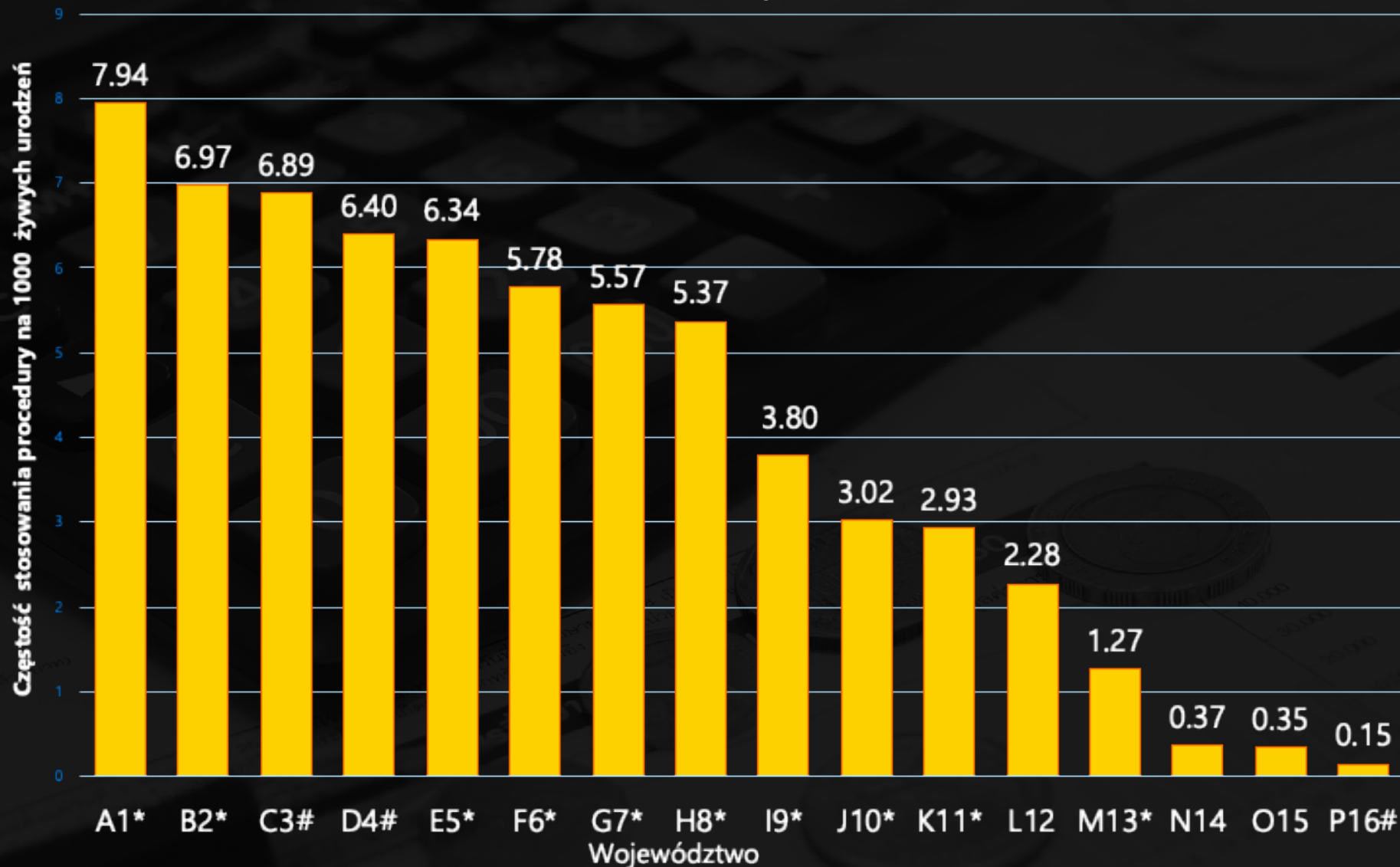
Koszty pozyskania mleka z banku mleka a refundacja

Mleko z banku
mleka 63 *Euro* na
osobdzień
żywienia

Odciągnięte mleko
matki
15 *Euro* na
osobdzień żywienia

Częstość stosowania procedury w pierwszym roku refundacji

5 530 noworodków z 85 oddziałów neonatologicznych spośród 138

Środki finansowe przeznaczone przez
NFZ na sfinansowanie procedury
wyniosły :

- w 2017 r. – 3842,0 tys. zł;
- w 2018 r. – 18 011,7 tys. zł;
- w 2019 r. – 21 440,0 tys. zł;
- w 2020 r. (I półrocze) – 10 327,7 tys.

Środki przeznaczono na sfinansowanie
żywienia dojelitowego mlekiem z banku
mleka lub odciągniętym w ramach leczenia
szpitalnego

Podsumowanie

„Każdy mleczny dar to historia”

Światowy Dzień
Dawczyni Mleka
Kobiecego
19 Maja

<https://www.facebook.com/FundacjaBankMlekaKobiecego>

Podziękowanie

„ Świadomość, że moje walczące o życie dzieci otrzymują mleko naturalne z banku mleka spowodowała, że ja zajęłam się spokojni własną laktacji. Nie stresowałam się tym, że dzieci otrzymują sztuczne mleko, którego nie chciałam podawać w pierwszych dniach ich życia.”

